

**แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562
ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี**

**Guidelines for Increasing the Effectiveness of Land and Building Collection in
Udon Thani Municipality in Compliance with the Land and Building Act B.E. 2562**

จักรฤทธากรณ์ คล้ายทอง | Jatturatakhon Ciaythong^{1*}

ธนวิทย์ บุตรอุดม | Thanawit Butrudom²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน คือ การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัยใช้แบบสอบถาม สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 9 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

ผลวิจัยพบว่า ความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ของเทศบาลนครอุดรธานี อยู่ในระดับมาก และพบว่าระดับความพร้อมในการจัดเก็บภาษีเทศบาลนครอุดรธานี มีระดับความพร้อมที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังพบว่าด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษีด้านการบริหาร ด้านกฎหมาย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารมีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ด้วย

คำสำคัญ: สภาพการจัดเก็บภาษี, ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

^{1*} ผู้ประพันธ์อันดับแรก นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Abstract

This study aimed to 1) examine the condition of tax collection under the Land and Buildings Act (B.E. 2562) in Udon Thani Municipality 2) investigate the factors affecting the efficiency of tax collection under the Land and Buildings Act (B.E. 2019) in Udon Thani Municipality 3) investigate the factors influencing the efficiency of tax collection in the Municipality of Udon Thani under the Land and Buildings Act B.E.2019 to the Land and Buildings Act B.E. 2562 in Udon Thani Municipality by using a mixed research model with quantitative research on a sample group. There were 400 people in Udon Thani Municipality. Surveys, statistics, and data analysis, such as percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient analysis, and stepwise multiple regression analysis were all used in this study. The participants for the qualitative research totaled nine individuals: the mayor of Udon Thani Municipality, the municipality's permanent secretary, the director of the treasury division, the revenue collection officer, and five stakeholders. Structured-interviews were used to acquire information. Purposive sampling was used.

The results showed a high level of readiness to collect land and building taxes under the Tax Act Land and Buildings 2019 in Udon Thani Municipality. There were no different levels of readiness. Management, legal, participation, personnel, location, “public relations”, and communication. There is also a relationship with the readiness to collect land and building taxes under the Land and Buildings Tax Act (B.E. 2562) as well”.

Keywords: Taxation conditions, Factors affecting tax efficiency.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 บัญญัติไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดให้บริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารการจัดการจัดบริการ และเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาชีวิตของประชาชนอยู่ดีมีสุขมีความเท่าเทียมกันในสังคม มีความเสมอภาคทางสังคม รัฐจึงมีความจำเป็นในการต้องจัดเก็บรายได้เพื่อใช้จ่ายในการจัดบริการสาธารณะ ซึ่งรายได้ของประเทศโดยส่วนใหญ่ มาจากการจัดเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ (พรสวรรค์ สุดดี, 2558: 168-178) สาธารณะการบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัด และประเทศเป็นส่วนรวมด้วย ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งในการบริหารงาน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550: 34)

ภาษีเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศ วัตถุประสงค์หลักของรัฐบาลที่ต้องจัดเก็บภาษีจากประชาชน เพื่อนำเงินภาษีมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ประกอบด้วย กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร นอกจากนี้ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ประกอบด้วย ภาษี โรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย โดยภาษีบำรุงท้องถิ่นเป็นภาษีที่มีความสำคัญ คือ ส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับท้องถิ่นโดยตรง ทำให้ท้องถิ่นมีรายได้เป็นของตนเอง ซึ่งจะนำไปใช้จ่ายในการดำเนินงานได้อย่างอิสระในระดับหนึ่งโดยมีสภาท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุมัติงบประมาณ

การคลังท้องถิ่นเป็นเรื่องของการที่ท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารงบประมาณเอง ผ่านทางการจัดเก็บภาษี ซึ่งทำให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่นและนำรายได้ดังกล่าวไปใช้จ่าย ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนในท้องถิ่น การจ่ายเป็นค่าจ้าง เงินเดือน ให้กับบุคลากรของท้องถิ่น และการใช้จ่ายเพื่อการลงทุน ในด้านต่าง ๆ การที่ท้องถิ่นมีอำนาจดังกล่าวทำให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนในท้องถิ่น โดยไม่จำเป็นต้องรอรับงบประมาณอุดหนุนจากรัฐเพียงอย่างเดียว การคลังท้องถิ่นนั้นถือได้ว่ามีความสำคัญต่อท้องถิ่นและประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากการคลังท้องถิ่นเป็นเรื่องของการจัดหารายได้และการใช้จ่ายเพื่อนำไปใช้ในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น ท้องถิ่นจะมีความเจริญก้าวหน้าและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ย่อมต้องอาศัยรายได้ที่เพียงพอในการไปจัดทำบริการสาธารณะ รายได้ดังกล่าวควรจะต้องมาจากรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้เองเป็นหลัก เพื่อให้สามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างคล่องตัว แต่ถ้ารายได้หลักของท้องถิ่นมาจากการอุดหนุนของรัฐบาลจะทำให้การจัดทำบริการสาธารณะของท้องถิ่นต้องถูกควบคุมจากรัฐบาล การจัดทำบริการสาธารณะก็จะไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ดังนั้นการคลังท้องถิ่นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ และยังเป็นการสอดคล้องกับหลักการในการพึ่งพาตนเองของท้องถิ่นด้วย

การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด (กล่าวถึงพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 8 พ.ศ. 2523 มาตรา 4, 70, 71) โดยความสำคัญของรายได้ที่ท้องถิ่นจัดหาเองเพื่อส่งเสริมหลักการพึ่งตนเองใช้ในการจัดบริการสาธารณะ ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ (กล่าวถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 3)

พระราชบัญญัติที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีบทกำหนดโทษตามมาตรา 88 ว่า ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ การจัดหาบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ซึ่งนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งประสบปัญหาเรื่องการมีรายได้ที่จำกัดจึงส่งผลทำให้การจัดหาบริการสาธารณะไม่เพียงพอ และไม่ทันกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ในขณะที่การกระจายอำนาจการปกครองจากราชการส่วนกลางไปยังราชการส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีอิสระในการปกครองตนเองมากขึ้น ดังนั้นประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นจึงได้มีความสำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของการจัดทำแผนการพัฒนาท้องถิ่น (สันติชัย ศรีสวัสดิ์สุข, 2545: 201)

เนื่องจากพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 เป็นกฎหมายที่ออกมานาน ทำให้การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีบำรุงท้องที่มีปัญหาและข้อจำกัดเกี่ยวกับฐานภาษีอัตราภาษี และการลดหย่อนภาษีที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันจึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้ไม่เพียงพอในการพัฒนาท้องถิ่น รัฐบาลจึงต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดหนุนเพิ่มเติม ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ประกาศใช้ ในวันที่ 12 มีนาคม 2562 เพื่อก่อให้เกิดภาษีที่ดินช่วยพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาชาติ และสร้างความรู้สึกที่ดีในการจัดเก็บภาษีและประกอบกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2562 โดยเริ่มจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตั้งแต่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไปนั้น นับว่าเป็นกฎหมายใหม่ที่มีความ

น่าสนใจมีความซับซ้อนในเรื่องของการคำนวณภาษีที่มีการแยกรายละเอียดปลีกย่อยมากมาย ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเติมความรู้ให้กับประชาชนเพื่อให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกันด้วย เพราะหากมีการคลาดเคลื่อนอาจเกิดปัญหาตามมาคือ ประชาชนต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับได้

ภาษีอากรเป็นรายได้หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการนำไปดำเนินการพัฒนาการจัดบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ จึงต้องมีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด แต่เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงานจากผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งมีวาระในการดำรงตำแหน่งเพียง 4 ปี จึงมีการเปลี่ยนผู้บริหารและสมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่เสมอ และประกอบกับการแต่งตั้งโยกย้ายของพนักงานข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการโยกย้ายเปลี่ยนสายงานอยู่ตลอดเวลาจึงเป็นสาเหตุให้ ทำให้ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากรยังไม่บรรลุตามเป้าหมายเงินรายได้จากการจัดเก็บภาษีไม่เพียงพอแก่การนำไปพัฒนาท้องถิ่น

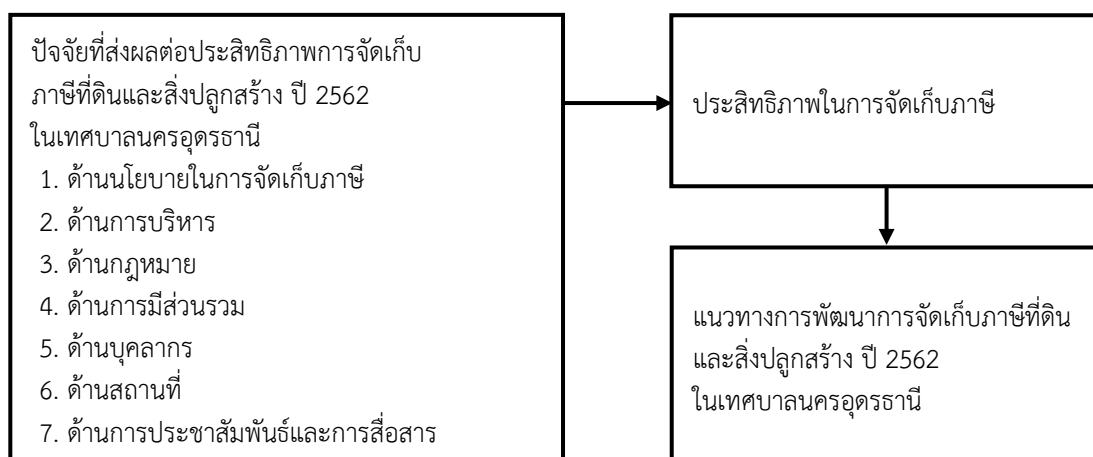
ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ภาษีโรงเรือนและภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในการจัดเก็บภาษีในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งจะสามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยผสมผสานวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เก็บข้อมูลจากประชาชนที่เสียภาษีในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวน 28,726 คน โดยวัดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) คำนวณจากสูตรการกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973: 727-728) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ (e) 0.05 จำนวน 400 คน ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รวบรวมมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลสัมฤทธิ์ การสำรวจข้อมูล เบื้องต้น ทำให้ได้ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม และนำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม โดยปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ซึ่งประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยแบ่ง ออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษี 2. ด้านการบริหาร 3. ด้านกฎหมาย 4. ด้านการมีส่วนร่วม 5. ด้านบุคลากร 6. ด้านสถานที่ 7. ด้านการประชาสัมพันธ์และด้านระบบสื่อสารส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและการแก้ไขการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) (Likert, 1961) และได้กำหนดมาตราส่วนประมาณค่าของแบบสอบถามเป็น 5 ลำดับ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interview) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ซึ่งประกอบไปด้วย นายกเทศมนตรีนครอุดรธานี 1 คน ปลัดเทศบาลนครอุดรธานี 1 คน ผู้อำนวยการกองคลัง 1 คน และเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 1 คน และ ตัวแทนประชาชน 5 คน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 9 คน ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อที่จะศึกษาวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานีประเด็นเนื้อหาในการสัมภาษณ์ มีดังนี้ ประเด็นที่ 1 สภาพการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ประเด็นที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ประเด็นที่ 3 แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

ผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) มีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

ตัวแปร	B S.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	21.838 7.596		15.098	0.000***
ด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษี		-0.081	-1.233	0.218
ด้านการบริหาร		0.035	0.332	0.740
ด้านกฎหมาย		0.100	1.169	0.243
ด้านการมีส่วนร่วม		0.011	0.121	0.903
ด้านบุคลากร	0.937 5.190	0.556	7.980	0.000***
ด้านสถานที่		-0.095	-0.985	0.325
ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร	-0.175 -2.222	-0.182	-2.617	0.009**

R square = .198 Adjust R Square = .184 F= 13.841

*P < .05, **P < .01, ***P < .001

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

สมมุติฐานที่ 1 พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษีมีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารในการจัดเก็บภาษีมีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านกฎหมายในการจัดเก็บภาษีมีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 4 พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการจัดเก็บภาษีมีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรในการจัดเก็บภาษีมีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านสถานที่ในการจัดเก็บภาษีมีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 7 พบว่า ปัจจัยด้านประชาสัมพันธ์และการสื่อสารในการจัดเก็บภาษีมีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า ตัวแปรอิสระจำนวน 7 ตัวแปร ประกอบด้วย ด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษี ด้านการบริหาร ด้านกฎหมาย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ และด้านการประชาสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R square) เท่ากับ 0.198 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 7 ตัวร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ได้ร้อยละ 18.40 โดยปัจจัยด้านบุคลากร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านกฎหมาย ด้านการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษี ด้านสถานที่ และ ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\text{MANAGMENT} = 21.838 + .937\text{personnel} + (-0.175 \text{ public})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{\text{Management}} = .937 \text{ personnel} + (-0.175 \text{ public})$$

การหาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interview) เพื่อหาสาเหตุแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ประเด็นย่อยได้ ดังนี้

1. ด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษี ประเด็นย่อยที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำ คือ เทศบาลมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไว้อย่างชัดเจน สาเหตุเกิดจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีและรายได้ควรมีความรู้เฉพาะด้าน มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนให้นโยบายสามารถดำเนินไปได้จนบรรลุเป้าหมาย แนวทางการแก้ไขปัญหา หน่วยงานต้องมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอย่างชัดเจนตรงกับนโยบายที่กำหนด

2. ด้านการบริหาร ประเด็นย่อยที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำ คือ มีการนำเอาข้อร้องเรียนจากผู้มาชำระภาษีมาแก้ไขได้ สาเหตุเกิดจากมีการชี้แจงข้อมูลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้อย่างถูกต้อง มีการชี้แจงประโยชน์ของการชำระภาษี และมีการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรมได้ แนวทางการแก้ไขปัญหา หน่วยงานนำเอาข้อร้องเรียนจากประชาชนหรือผู้มาชำระภาษีมาแก้ไข

3. ด้านกฎหมาย ประเด็นย่อยที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำ คือ เทศบาลมีการคำนวณอัตราภาษีที่ความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจในสถานการณ์ปัจจุบัน สาเหตุเกิดจากเทศบาลให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องอัตราการชำระภาษีและเทศบาลมีการคำนวณอัตราภาษีที่ความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจในสถานการณ์ยุคโควิด 19 แนวทางการแก้ไขปัญหาหน่วยงานมีการคำนวณอัตราตามที่กฎหมายกำหนดออกมาให้ชำระภาษีและตามสภาพหรือสถานการณ์

4. ด้านการมีส่วนร่วม ประเด็นย่อยที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำ คือ มีการให้ประชาชนมีบทบาทในการจัดเก็บภาษี สาเหตุเกิดจากเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องการจัดเก็บภาษี มีการเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดเก็บภาษี เทศบาลมีแนวทางในการจัดเก็บภาษี แนวทางการแก้ไขปัญหา หน่วยงานต้องมีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่านี้

5. ด้านบุคลากร ประเด็นย่อยที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำ คือ บุคลากรให้บริการด้านการจัดเก็บภาษีที่เท่าเทียมกัน สาเหตุเกิดจากการให้บริการในการชำระภาษีเลื่อมล้ำในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ในการชำระภาษี แนวทางการแก้ไขปัญหาหน่วยงานต้องมีการจัดเก็บที่เท่าเทียมกันการชำระภาษี

6. ด้านสถานที่ ประเด็นย่อยที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำ คือ บริเวณสถานที่ในการชำระภาษีมีความกว้างขวางพอที่ให้บริการ สาเหตุเกิดจากบริเวณในการชำระภาษีหรือสถานที่จอดรถไม่กว้างขวางในการให้บริการ แนวทางการแก้ไขปัญหาควรมีสถานที่ในการให้บริการที่กว้างขวางหรือจัดการให้บริการตามสถานที่ที่สำคัญ

7. ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ประเด็นย่อยที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำ คือ มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี สาเหตุเกิดจากหน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์หรือมีการสื่อสารให้กับประชาชนไม่สม่ำเสมอและการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการชำระภาษี แนวทางการแก้ไขปัญหาหน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลประชาชนที่ชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ปี 2562 ในเทศบาลนครอุดรธานี ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ปี 2562 ในเทศบาลนครอุดรธานี ในรายด้านพบว่า ภาพโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ซึ่งด้านการประชาสัมพันธ์ และการสื่อสาร มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดรองลงมา ด้านสถานที่ ด้านกฎหมาย ด้านบุคลากร ด้านการบริหารและด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษี

ด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษี พบว่า ภาพโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลมีการนำนโยบายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งเทศบาลมีการให้ประชาชนประเมินในการจัดเก็บภาษีในอัตราที่ และเทศบาลมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญ ธฤติมานนท์. (2544: 40) ได้ทำการศึกษาปัญหาของระบบภาษีอากร กล่าวว่า โดยรวมส่วนใหญ่ยังมีการหลบหนีและหลีกเลี่ยงภาษีอากรอยู่มาก การที่ประชาชนมีเงินได้แต่ไม่ยอมเสียภาษี ไม่ว่าจะการไม่เสียภาษีเป็นกรณีการหลบหนี ภาษี หรือเป็นกรณีหลีกเลี่ยงภาษีนั้นมี สาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ เช่น เกิดจากภาวะเศรษฐกิจ ทัศนคติหรือค่านิยมของสังคมและประชาชน นโยบายในการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาล ตัวบทกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี กลไกการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลและที่สำคัญคือ เกิดจากตัวประชาชนผู้เสียภาษีเอง เป็นผลการวิจัยดังกล่าวพอจะยกตัวอย่างให้เห็นได้ดังนี้

ด้านการบริหาร พบว่า ภาพโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง เพราะว่ามี การชี้แจงเป็นหนังสือขอความร่วมมือให้ชำระภาษีตามกำหนด รวมถึงมีการชี้แจงข้อมูลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้อย่างถูกต้อง มีการชี้แจงประโยชน์ของการชำระภาษี และมีการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยปรมัตต์ อินดี (2550) ได้ทำการศึกษา สภาพและปัญหาการชำระภาษีอากรของประชาชนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุดรธานี ด้านระบบบริหารพบว่า สภาพชำระภาษีของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะว่าเทศบาลไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาชำระภาษีอย่างทั่วถึง

ด้านกฎหมาย พบว่า ภาพโดยรวมทั่วไปอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลมีการแจ้งหนังสือขอความร่วมมือให้ชำระภาษีและชี้แจงเหตุผลก่อนที่จะใช้มาตรการทางกฎหมายลงโทษ ซึ่งเทศบาลมีการจัดเก็บภาษีตามอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ รวมไปถึงเจ้าหน้าที่เทศบาลให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องอัตราชำระภาษีและเทศบาลมีการคำนวณอัตราภาษีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญ ธฤติมา นนท์. (2544) กล่าวว่า ประโยชน์ของประเทศชาติ อย่างแท้จริงหรือไม่ มีการรู้ไหลในการใช้จ่ายเงินของประเทศมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงจากข้าราชการของรัฐ ซึ่งประชาชนบางส่วนเกิดความรู้สึกว่าการไม่เสียภาษีไม่เป็นผู้ที่สังคมรังเกียจ แต่ทางตรงกันข้ามกลับได้รับการเยินยอสรรเสริญจากสังคมเป็นที่ยอมรับนับหน้าถือตาเป็นผู้มีเกียรติในสังคม

ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ภาพโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ทั้งนี้เพราะมีช่องทางให้กับประชาชนแสดงความคิดเห็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี โดยเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องการจัดเก็บภาษี มีการเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดเก็บภาษี เทศบาลมีแนวทางในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งสอดคล้องกับ อรรถพล กันทะเนตร (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาล ตำบลเจดีย์หลวง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย กล่าวว่า ความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการจัดการอันดับต้น ๆ คือ การจัดส่งหนังสือแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเพื่อยื่น

แบบแสดงรายการชำระภาษี รองลงมาคือการแจ้งประชาสัมพันธ์สำหรับภาษีความเสี่ยงตามสายหมู่บ้านเป็นประจำก่อนมีการจัดเก็บภาษี

ด้านบุคลากร พบว่า ภาพโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เพราะบุคลากรมีเพียงพอต่อการให้บริการแก่ประชาชน สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบการจัดเก็บเพื่อให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของงานวิจัยของจรินทร์ เทศวานิช (2552) ที่ได้ศึกษา เรื่อง โครงการประเมินการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างรูปแบบใหม่และผลกระทบต่อการใช้ที่ดิน พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม ถ้าได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจัดทำฐานข้อมูล แผนที่ภาษี และทะเบียนทรัพย์สิน แต่ความพร้อมด้านการประชาสัมพันธ์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนราธิวาส

ด้านสถานที่ พบว่า ภาพโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เพราะสถานที่ที่มีความสะอาดในการมาชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง สถานที่ให้บริการมีที่จอดรถที่กว้างขวางเพียงพอแก่ผู้มาใช้บริการและติดต่อชำระภาษี สถานที่มีความพร้อมในการให้บริการประชาชนทั่วไปและผู้มาติดต่อชำระภาษี และสถานที่ให้บริการมีวัสดุสำนักงานที่เพียงพอต่อการให้บริการแก่ประชาชนอย่างสะดวกรวดเร็ว บริเวณสถานที่ในการชำระภาษีมีความกว้างขวางพอที่ให้บริการซึ่งสอดคล้องกับ ชัยปรมัตถ์ อินดี (2550) กล่าวว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่าสภาพการชำระภาษีของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากในบางครั้งที่ต้องรอในการชำระภาษี เป็นเวลานาน และไข่มุก พรหมพันธุ์ (2553) ได้ทำการศึกษา ปัญหาการจัดเก็บรายได้ภาษีบำรุงท้องที่ของโครงการบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม กล่าวว่าด้านสถานที่ให้บริการจัดเก็บบำรุงท้องที่ ปัญหาในด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และปัญหาด้านบริหารงานจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร พบว่า ภาพโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะช่องทางในการประชาสัมพันธ์ให้มาชำระภาษีที่หลากหลายทั้งสื่อออนไลน์ต่างมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนที่มาชำระภาษีอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ภัฏญา สันป่าแก้ว (2551) ได้ทำการศึกษาการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร กล่าวว่า ด้านการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภาษีพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการเสียภาษี ไม่มีการประชาสัมพันธ์ระเบียบวิธีปฏิบัติด้านภาษีอากร และไม่มีการจัดอบรมความรู้ด้านภาษีแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ

ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ภาพโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการจัดเก็บภาษีที่ดีมีประสิทธิภาพจะต้องมีความแน่นอนและชัดเจนแก่ผู้เสียภาษีทุกคน การจัดเก็บภาษีที่ดีต้องมีความเป็นธรรม หรือมีความยุติธรรม, การจัดเก็บภาษีที่ดี ต้องมีความเป็นธรรม หรือมีความยุติธรรม การจัดเก็บภาษี แต่ละประเภทต้องตกเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด และเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บต่ำที่สุด ระบบภาษีที่ดีควรจะเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาวดี ไร้สอ (2552) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองน่าน กล่าวว่าประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองน่านจังหวัดน่านคือ มี 3 ด้าน ด้านวิธีการ ด้านบุคลากรและด้านสถานที่ซึ่งวิธีการไม่มีการจัดเป็นระบบบุคลากรไม่มีความรู้ ความสามารถพอในการจัดเก็บภาษีสถานที่ไม่อำนวยความสะดวกแก่การชำระภาษีของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเชิงปฏิบัติ

1. ด้านนโยบายในการจัดเก็บภาษี ผู้บริหารควรสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ของหน่วยงานแก่บุคลากรอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับนโยบายที่ได้รับมาปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้ตอบสนองกับนโยบายที่ได้รับมา
2. ด้านการบริหาร ควรมีการจัดทำแผนการบริหารงานในหน่วยงานที่ได้รับผิดชอบ อย่างครบถ้วน และนำไปปฏิบัติเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการที่มาใช้บริการจากหน่วยงานนั้น ๆ
3. ด้านกฎหมาย ล้วนมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อประชาชน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม หรือยกเลิกกฎหมายนั้นด้วย ในส่วนของกฎหมายภาษีก็นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาชน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ภาษีที่มีความสามารถในการสร้างรายได้ สร้างความเป็นธรรม และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสังคม
4. ด้านการมีส่วนร่วม ควรมีการพัฒนางานการจัดการความรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในการให้มีส่วนร่วมในการทำงานของทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ
5. ด้านบุคลากร ควรมีการมุ่งเน้นบุคลากรด้วยการ ตอบสนองความพึงพอใจของบุคลากรในด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ความสามารถและเพิ่มศักยภาพ เช่น การให้โอกาสบุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ การสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้หรือทักษะระหว่างบุคลากรภายใน มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและมีระบบการให้รางวัลและสิ่งจูงใจ เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการทำงานต่อไป
6. ด้านสถานที่ ควรมีการจัดการกับสถานที่ในการมาใช้บริการในหน่วยงานให้มีความสะดวกสบายต่อการมาใช้บริการและมีการปรับปรุงวิสัยทัศน์
7. ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารควรจัดการความรู้ มีการพัฒนาช่องทางการสื่อสารการจัดการความรู้ของเทศบาลให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น การให้ความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเชิงนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาและปรับปรุง นโยบายต่าง ๆ รวมถึงนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ของรัฐบาลให้เกิดความเหมาะสมและเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานให้เพิ่มมากขึ้นจากเดิม เพื่อขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลให้บรรลุโดยการนำความสามารถที่มีมาดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมให้องค์กร หน่วยงานมีประสิทธิภาพให้ดีขึ้น และเพื่อการพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืนดังนี้

1. ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง โดยรู้ถึงกระบวนการและขั้นตอนเกี่ยวกับภาษีแต่ละประเภท เช่นผู้มีหน้าที่เสียภาษี ขั้นตอน การเสียภาษี กำหนดระยะเวลา และวิธีการกรอกแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี ประชาชนจะมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นในการมาชำระภาษีที่ดินและภาษีอื่น ๆ
2. ควรมีการตั้งงบประมาณไว้ในการจัดการฝึกอบรมประชาชนผู้เสียภาษี เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและทราบถึงประโยชน์ที่ ประชาชนจะได้รับจากการเสียภาษี
3. ควรมีการเสียภาษีหลากหลายช่องทางในการมาชำระภาษี เช่น เคาน์เตอร์เซอร์วิสผ่านธนาคาร ตู้เอทีเอ็ม อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ
4. ควรมีการออกข้อบังคับในการจัดเก็บรายได้เพื่อปรับขยายฐานภาษีให้ เพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมและตามที่กฎหมายกำหนดขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในเขตอำเภอ หรือจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อเปรียบเทียบนำมาปรับปรุงผลการปฏิบัติงานต่อไป
2. ควรศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). **รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสา.
- ไข่มุก พรหมพันธุ์. (2553). **ปัญหาการจัดเก็บรายได้ภาษีบำรุงท้องที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม**. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จรินทร์ เทศวานิช และคณะ. (2553). **โครงการประเมินการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างรูปแบบใหม่ และผลกระทบต่อการใช้ที่ดิน**. วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช. 23(1), 47-59.
- เจริญ ธฤติมานนท์. (2544). **ความสมัครใจในการเสียภาษี**. กรุงเทพมหานคร: สรรพการสาส์น.
- ชัยปรมัตต์ อินดี. (2550). **สภาพและปัญหาการชำระภาษีอากรของประชาชนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์**. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พรสวรรค์ สุดดี (2558). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดเก็บภาษี เทศบาลตำบลกุดปลาทุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม**. วารสารวิชาการศรีปทุม, 12(1), 168-178.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2553). **พระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 8 พ.ศ. 2523**. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2564, จาก https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2021/01/file_d6aa2b69e43a56c5456d54cad64411b0.pdf.
- สันติชัย ศรีสวัสดิ์สุข. (2545). **การพัฒนาศักยภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล**. วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์. 42(3), 201-246.
- สุภาวดี ไร่สอ. (2552). **ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลเจดีย์หลวง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย**.
- อรรถพล กันทะเนตร. (2553). **การศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บ ภาษีของเทศบาลตำบลเจดีย์หลวง อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย**. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.